Mike en Loes Bisschops

Met de CAMPER door ITALIË

De Grand Tour naar Rome
Toscane & Umbrië

CamperRoutes

Kust-route | Steden-route | Landelijke route | Berg-route

Giorgio Vasari
(1511-1574) was schilder en architect en een van de eerste kunsthistorici door zijn biografieën van Italiaanse kunstenaars. Hij raakte bevriend met Michelangelo, die zijn schilderstijl zou beïnvloeden. Zijn belangrijkste schilderwerken zijn de fresco's voor het Palazzo Vecchio in Florence. Tegen het einde van zijn leven maakte hij de fresco's van Het Laatste Oordeel voor de binnenkant van de Duomo. Vasari werkte er van 1568 tot 1574 aan. Hij schreef Le Vite, een boek over de levens van architecten, schilders en beeldhouwers. Het is een van de meest invloedrijke werken over de Italiaanse Renaissance en ook het eerste belangrijke boek over kunstgeschiedenis.

Verrocchio
(1435-1488) was een Italiaans kunstenaar, geboren onder de naam Andrea di Michele de' Cioni als zoon van een tegelbakker. Zijn belangrijkste leerlingen waren Leonardo da Vinci en Pietro Perugino, Rafaëls toekomstige leraar. De grootste bekendheid kreeg Verrocchio door zijn beeldhouwwerken. In 1472 vervaardigde hij de tombe voor Piero en Giovanni de' Medici.
Misschien wel het belangrijkste werk van Verrocchio is de bronzen groep van Christus en de ongelovige Thomas gemaakt tussen 1476 en 1483 en geplaatst in een nis van de Orsanmichele in Florence.

Leonardo da Vinci
(1452-1519) was schilder, beeldhouwer, uitvinder en nog veel meer. Hij leerde het schilderen van Verrochio en had later zelf tientallen leerlingen. Zijn bekendste werken zijn de Mona Lisa (La Gioconda) en Het Laatste Avondmaal. Met Michelangelo en Rafaël had hij weinig contact, hoewel ze enige tijd in Rome, in het Vaticaan, werkten. De laatste jaren van zijn leven werkte hij voor Frans I van Frankrijk in het kasteel van Amboise. Daar overleed hij en hij ligt er begraven in de Kapel van St. Hubertus. Er zijn geen beelden en slechts zeventien schilderijen van Leonardo bewaard gebleven.

FLORENCE EN DE RENAISSANCE

De strijd tussen aanhangers van de Paus, de Welfen, en die van de wereldlijke leiders, o.a. Hendrik IV van Hohenstaufen, de Ghibellijnen woedde in de middeleeuwen ook in Toscane. Grotere steden zoals Florence en Genua, waren Welfs, de kleinere steden zoals Siena en Pisa waren Ghibellijns. Omdat de Pausen van Rome hun macht ook in politiek opzicht bleven uitoefenen, konden de tegenstellingen eeuwenlang blijven bestaan. In 1289 versloegen de Welfen weliswaar de Ghibellijnen, maar zij gingen vervolgens met elkaar de strijd aan als Witte en Zwarte Welfen.
In Florence leidde dat o.a. tot de verbanning van Dante Alighieri, die het opnam voor de Witte Welfen omdat zij tegen de wereldlijke macht van de paus waren.
Nadat het conflict in 1521 met het Edict van Worms was gesust, brak er een rustiger periode aan. Mede dank zij het bankiersgeslacht de'Medici werd Florence een van de machtigste steden in Toscane. Zij stimuleerden en steunden diverse kunstenaars en architecten, waardoor de kunsten en wetenschappen zich er snel konden ontwikkelen. Florence werd zo de bakermat van de renaissance.

ROME EN HET ROMEINSE RIJK - een stukje geschiedenis

Om voluit van Italië te kunnen genieten is een beetje inzicht in de geschiedenis onontbeerlijk. In de informatie (pag. 140) vind je enkele tips voor leuke en interessante boeken. Hier een heel korte inleiding in de historie van het Romeinse Rijk, Venetië en Florence.

Volgens de sage zou Rome zijn gesticht in 753 v. Chr. door Romulus en Remus, die door een wolvin werden gezoogd, nadat ze in een mandje waren aangespoeld op de oever van de Tiber. Het is een lang en bloederig verhaal, maar strookt niet met de werkelijkheid die archeologen hebben gereconstrueerd en waaruit blijkt dat Rome ongeveer vanaf het jaar 1000 v. Chr. bewoond was. Bloederig bleef de geschiedenis van Rome in ieder geval door de eeuwen heen. Zo werden drie oorlogen gevoerd met Carthago, de zgn. Punische oorlogen.

Julius Caesar

Van 509 tot 54 v. Chr. was Rome een Republiek. Uit die tijd stammen bijvoorbeeld op het Forum Romanum de tempels van Saturnus en van Castor en Pollux.
Julius Caesar, de beroemdste van alle keizers, kwam aan de macht na de val van de Republiek in het jaar 60 v. Chr. Caesar liet het Forum uitbreiden en liet er een nieuw Senaatsgebouw neerzetten. In het jaar 44 v. Chr. werd hij vermoord tijdens een zitting van de senaat. Zijn opvolger, keizer Augustus (oorspronkelijk Octavianus, zijn stiefvader), liet op de plek van zijn crematie op het forum een tempel voor Caesar bouwen.
Tijdens zijn regeerperiode heeft Caesar Gallië veroverd tijdens de zgn. Gallische oorlogen. Zijn opvolgers zetten de expansie van het Romeinse rijk door. Tussen de jaren 60 en 400 na Chr. omvatte het Romeinse rijk gebieden in Noord Afrika, Turkije en gebieden rond de Zwarte zee, delen van Europa, o.a. Spanje, Gallië en delen van Germania tot aan Engeland ongeveer op de grens van Engeland en Schotland, tot de ondergang van het rijk in 476.

Welfen en Ghibellijnen

Na de val van het Romeinse Rijk was er geen centrale macht meer in Italië. Nieuwe Germaanse volkeren als de Ostrogoten (ook Oostgoten genoemd) en de Longobarden (Lombarden) vestigden hun heerschappij in verschillende delen van het land. De kerk van Rome bleef lange tijd heer en meester in het midden van Italië. In de late middeleeuwen kwam er onder invloed van de

Parel aan de voet van de Alpen

VERONA

Op weg naar Venetië is Verona een mooi startpunt. Ten opzichte van de fonkelende diamant die Venetië is, mogen we Verona zeker een pareltje noemen.
Ook als je niet voor een van de beroemde zomeropera's in de Arena komt, heeft Verona veel aantrekkelijks te bieden. De stad heeft een fijn klimaat, een mooie ligging aan de voet van de Alpen en wordt omklemd door een kristalheldere bergrivier, de Adige, die zich om het centrum heen plooit.

ETAPPE IN 'T KORT

Innsbruck, Brenner, Bolzano, Trento>> 226 km tot Torbole, Gardameer

>> S249 >> langs Gardameer >> Pacengo >> S5 >> **Colá di Lazise** >> S5 >> S12 >> **Verona**
Totaal: 79 km

Camperplaats Agriturismo la Vigna, Colà di Lazise
GPS 45.470861, 10.749361
(45°28'15.1"N 10°44'57.7"E)
Camperplaats Porta Palio Verona
GPS 45.43449, 10.97783
(45°26'04.2"N 10°58'40.2"E)

ZIEN EN DOEN

Verona

- **Castelvecchio, kasteel en museum bekijken**
- **Langs de Adige fietsen naar de Ponte Romana**
- **De Arena van Verona en Piazza Brá**
- **Theatró Romano en het Archeologisch museum**
- **Kerken: Duomo Santa Maria Matricolare en San Zeno kathedraal**

Links: camperplaats in Verona
Onder: vermakelijk tafereel bij de ingang van de Arena

HET BALKON EN DE BORST VAN JULIA

Verona is ook bekend als Shakespearestad. De dichter situeerde zijn Romeo en Julia deels in Verona. Op een binnenplaats van een renaissancehuis klom Romeo naar het balkon waar zijn geliefde hem opwachtte. Aan de Via Cappello vinden we 'Het Huis van Julia'. Op de binnenplaats staat een bronzen beeld van haar dat door alle omstanders een keer beroerd moet worden op de rechterborst. Boven ons kijkt een Japanse Julia toe vanaf het beroemde balkon. Het is hier dringen om het beeld te zien en de borst van Julia te mogen aanraken. Want 'Het Huis van Julia' staat prominent genoemd in de reisgidsen. Het huis waar we naar kijken heeft echter weinig te maken met Shakespeare, laat staan met Romeo en Julia. Winkeliers in de straat zullen dit echter ontkennen...

Onderweg naar Verona kiezen we ervoor de A22 bij Trento te verlaten en naar de kop van het Gardameer te sturen. Half april is dit een prima optie, want de gebruikelijke vakantiedrukte is nog ver weg. Bij Torbole kiezen we de oostelijke oever en rijden in een gezapig tempo over de S249 langs het meer door een groot aantal dorpen. Een gezellige rit, met steeds een leuk uitzicht over het meer, waar we af en toe een bootje zien en een klasje schoolkinderen die zeilles krijgen. Wat een rust nog. We zouden op een van de campings neer kunnen strijken langs het meer, want er zijn er al een paar open (vanaf Pasen), maar in Camper-contact.nl hebben we een aardig adres gevonden dat we graag willen proberen: in Colà di Lazise.

Camperplaats bij wijnboer

Het blijkt een gouden greep, want we komen op een heel mooi terreintje terecht, waar vader en zoon Gatto van het Wijnbedrijf La Vigna heel goede gastheren zijn. Feitelijk is het meer een Agriturismo camping dan een camperplaats, met prima sanitair, alle campervoorzieningen, een zwembad en een lekker terras bij het hotel, waar de fles Bardolino uit eigen huis heel goedkoop is en toch prima smaakt.Liefhebbers van kuurbaden kunnen hier hun hart ophalen. Want om de hoek ligt het Parco Termale di Garda, met vele geneeskkrachtige binnen- en buitenbaden en een schitterend park om in te wandelen. Voor iedereen toegankelijk voor € 24 per dag.

Langs de Adriatische kust

VAN VENETIË NAAR ASSISI

Het is een hele overgang, van het drukke en rijke Venetië naar de wat schrale natuur langs de Adriatische Zee. De route langs de Lagune en door de vlakte van Comácchio naar Ravenna kan ons niet erg bekoren. Maar de kustplaatsen boven Rimini zijn aardig en de zandstranden zijn mooi breed. Direct achter de kust begint het bergachtige landschap van de Marche, kort onderbroken door het drukbezochte ministaatje San Marino en het charmante San Leo.

ETAPPE IN 'T KORT

Van Venetië naar San Leo
Fusina >>S23, S24,S309 >>
Porto Garibaldi >> S309 >>
Ravenna >>S16 >>
Cervia /Pinarella >> S16 >>
Rimini >> S72 >> **San Marino** >>
S32 >> S15bis >> SP258 >>
Libiano >> SP22 >>
San Leo

Totaal: 238 km

Camping Adriatico, Cervia
GPS 44.24769, 12.35911
(44°14'51.7"N 12°21'32.8"E)
Camperplaats,
Strada Quattroventi, San Leo
GPS 43.896154, 12.350175
(43°53'46.1"N 12°21'00.7"E)

ZIEN EN DOEN

Cervia, Pinarella en Cesenatico

- **Zandstranden en (jacht)havens van Cervia, Pinarella en Cesenatico**
- **Graf van Marco Pantani**

San Marino

- **De 'Torens' van San Marino**
- **Goedkoop tanken!**

San Leo

- **Wandelen door San Leo en de 'Burcht' bezoeken (museum)**

Links: terras aan de haven van Cesenatico
Onder: bergachtig gebied tussen San Marino en San Leo

Boven: gezellige kade langs het kanaal in Cesenatico Links: fietsers pauzeren op een van de vele terrasjes langs het kanaal

Het eerste deel na Venetië is saai en taai. De enige logische weg om te rijden is de S309, die helemaal doorgaat naar Ravenna. Er zit veel vrachtverkeer op de brede tweebaansweg, die bovendien veel hobbels en gaten heeft. Niet fijn om te rijden, maar omdat we de route heen langs de westkant hebben gepland, besluiten we om door te zetten. Hier en daar steken we een stukje af over een lokale weg, bijvoorbeeld bij Passo della Fogolana over de SP53 en de SP7. Veel soelaas biedt het niet. De saaiheid blijft. Zelfs als onze gids schrijft over de prachtige 'Wetlands' van Comácchio, zien we de charme van het landschap niet echt. We nemen aan dat dit gebied vooral in tijden van de vogeltrek interessant is voor vogelliefhebbers.

De kustplaatsjes ter hoogte van Comácchio kunnen ons ook niet erg bekoren. Alleen Porto Garibaldi ziet er wel aardig uit. Jammer genoeg worden de stranden bijna overal aan het oog onttrokken door een aaneenschakeling van strandtenten. Die bezetten met z'n allen hele stukken strand met ligstoelen en parasols. Een stukje vrij zandstrand is hier nauwelijks te vinden. Tot zover de misère, want na Ravenna wordt het leuker. Ravenna zelf is vooral bekend om zijn Byzantijnse kunst. Wie daar specifiek in geïnteresseerd is en voldoende tijd heeft, moet hier natuurlijk een stop van één tot twee dagen maken.

Mooie stranden

Cérvia en Cesenatico

Wij gaan door naar de belangrijkste badplaats in het gebied boven Rimini: Cervia. Het is een vakantieplaats met alles erop en eraan. Een zeer breed zandstrand, dat ook hier grotendeels is gevuld met ligstoelen en parasols, hotels en resorts met zwembaden en een grote jachthaven, dat alles bepaalt de sfeer. En eerlijk gezegd vinden we het een heel aardige plaats en een prima locatie om voor twee tot drie dagen neer te strijken en onze boodschappen aan te vullen. Bovendien willen we het graf van Marco

De kathedraal van Orvieto. Een van de allermooiste.

Etappe no. 3

CamperRoute van 10 dagen - 279 km

DOOR UMBRIË NAAR TOSCANE

URMITZ, Duitsland
Camperplaats Urmitz
(Heen- en terugreis)

COÖRDINATEN	50.41716, 7.52504 50°25'01.8"N, 7°31'30.1"E
ADRES	Kaltenengerser Str. 3 am Rheinradweg, Urmitz
TELEFOON	0049 26306338
LIGGING	Direct aan de Rijn
OPEN	Hele jaar
TARIEF	€ 7,00, water, € 1 voor 100 liter, stroom € 1 voor 8 uur
SERVICEPUNT	Ja
CAMPERCONTACT	Sitecode 14146

PLUS EN MINPUNTEN

+ Mooi aangelegd
+ Aan de Rijn
- Vlakbij spoorbrug

BESCHRIJVING

Camperplaats op ca. 200 km van de Nederlandse grens. 16 plaatsen met stroomaansluiting die in een halve cirkel rond een grasveldje staan met de neuzen richting de Rijn (goede manoeuvreerruimte). Allemaal uitzicht dus. Daarnaast een gravelveld met nog zeker 40 tot 60 plaatsen. Bij de beheerder zijn verse broodjes voor de volgende ochtend te bestellen. Wel vlakbij een spoorbrug waar veel goederentreinen overheen denderen en de schepen die langs varen kunnen ook wat lawaai geven. Kerncentrale in de buurt. Zorg wel dat je euromunten bij je hebt voor de automaat.

WEER, Oostenrijk
Alpencamping Mark
(Heen- en terugreis)

COÖRDINATEN	47.306416, 11.6499027 47°18'23.1"N 11°38'59.6"E
ADRES	Bundesstraße 12 A-6114 Weer, Tirol
TELEFOON	0043 69919999109
WEBSITE	www.alpencampingmark.com
E-MAIL	info@alpencampingmark.com
LIGGING	In weids zonnig dal, dicht bij de snelweg
OPEN	25 maart - 31 oktober
TARIEF	€ 17 (ACSI-tarief), € 20/€ 30

PLUS EN MINPUNTEN

+ Terreininrichting
+ Ligging
- Verkeerslawaai

BESCHRIJVING

Mooi terrein in een weids dal, in april met nog besneeuwde bergtoppen rondom. Klein zwembad, klimmuur, speeltuintje en manege aanwezig. Erg vriendelijke ontvangst. In april nog heel rustig met voornamelijk doortrekkers. Het dorp Weer stelt niet veel voor, neem even een kijkje in de Pfarrkirche Sint Callas met mooi barok interieur. Minpuntje van de camping is wel het lawaai van de weg dat in het dal flink doorklinkt (m.n. overdag). Komend vanuit München namen wij de weg via Bad Wiessee, Kreutz, de Achenpass en Jenbach. Let op bij Maurich, de TomTom stuurt je daar een geel weggetje op met 20% helling (wij trapten er weer in en moesten flink in de remmen, maar het was wel te doen). Beter is gewoon door te rijden op weg 181 en pas daarna richting Vomp en Weer te rijden.

1 COLÀ DI LAZISE
Camperplaats
Agriturismo La Vigna

COÖRDINATEN	45.470861, 10.749361 45°28'15.1"N 10°44'57.7"E
ADRES	Via Possoi 9, I-37017 Colà di Lazise (VR)
TELEFOON	0039 457590701
WEBSITE	www.agriturismolavigna.com
E-MAIL	agriturismolavigna@libero.it
LIGGING	Open, rustig, naast akker
OPEN	19 maart - 2 november
TARIEF	€ 20
SERVICEPUNT	Ja
CAMPERCONTACT	Sitecode 6041

PLUS EN MINPUNTEN

+ Ligging tussen wijnvelden
+ Rustig
+ Sanitair

BESCHRIJVING

Feitelijk een camping speciaal voor campers! Mooi jong camperveld met verharde plaatsen gescheiden door heggen, ca. 10 plaatsen + open grasveld. Nog jonge bomen, dus enige schaduw. Ook geschikt voor grotere campers. Uitstekend sanitair, nieuw en schoon. Camperserviceplaats aanwezig. Verder een zwembad. Gratis wifi alleen bereik bij de receptie. Honden toegestaan. De eigenaar verkoopt betaalbare Bardolino wijn; prima prijs/kwaliteit. Colà di Lazise is enigszins afgelegen maar het terrein ligt op loopafstand van het kuurpark 'Parco Termale del Garda'. www.villadeicedri.it Even verderop langs dezelfde weg ligt een grote camperplaats.

2 VERONA
Camperpaats
Porta Palio

COÖRDINATEN	45.43449, 10.97783 45°26'04.2"N 10°58'40.2"E
ADRES	Via Gianattilio Dalla Bona 37100 Verona
LIGGING	Stadswijk, redelijk rustig
OPEN	Hele jaar
TARIEF	€ 10 per 24 uur
SERVICEPUNT	Ja
CAMPERCONTACT	Sitecode 6076

BESCHRIJVING

De Area Communale Porta Palio is een ideale camperplaats om het centrum van Verona te bezoeken. Alles ligt op loop- of fietsafstand.
Een beetje last van verkeerslawaai in de ochtenduren, maar verder heel rustig gelegen en met mooie schaduwrijke plekken. Wordt druk bezocht.

Alle campingtarieven 2016 (indien bekend). ACSI-card of Camping Key tarieven €11 tot €19 indien camping participeert. Let op stickers/bordjes bij receptie. Andere tarieven vermeld als laagseizoen/hoogseizoen voor camper, 2 personen met elektrische aansluiting. N.B. deze indicaties kunnen in de praktijk anders uitvallen. TIP: zorg ervoor dat u altijd munten bij de hand hebt voor automaten op camperplaatsen die niet met bankpassen of creditcards werken.

info